…an: Jobson de Dysenteria

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE DYSENTERIA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI *SENATUS ACADEMICI* CONSENSU, ET

NOBILISSIMÆ *FACULTATIS MEDICÆ* DECRETO;

Pro Gradu Doctoris.

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES JOBSON,

SCOTUS,

CHIRURGUS.

"*The page of military history weeps less for the slain in battle,*
"*than for those who have fallen victims to this calamity.*"

MOSELEY on Tropical Diseases.

Ad Calend. Augusti, horâ locoque solitis.

EDINBURGI:

Excudebat Jacobus Neill

MDCCCXIX.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

In omni ævo sævire reperta est Dysenteria, ubi in locis angustis stipantur homines, et tempestatis vicibus vitam degunt objecti sine commeatu, vestimentis, et munditie aptis. Ita inter oppida obsessa, castra, naves, et valetudinaria conferta maxime urget, et e rebus, quæ ibi præcipue abundant, admodum contagiosa fit, et sæpius dirissimos inferens effectus ubicunque progreditur, terrorem stragemque facit, optima medica arte frustra obnitente. Ex causis, quæ excitant et morbum augent, (interdum in navibus

et castris parum evitabiles) valde magna vi inter classes et exercitus late grassatur, et quos neque defatigationes et belli pericula deprimere aut terrere potuerunt, spe abjecta, morti cessere. In vastante ejusdem progressu, quam hostium gladius, sæpe plures interfecit homines, irrita sapientum consilia reddidit, belli impetum coërcuit, et diruit callida ejusdem inventa. Inter nostros exercitus calidis in regionibus maxime urget, magno hepatis vitio, plerumque debilitate, et cursum conficit brevi tempore. Admodum diversas induit species, quæ tam e cœlo pendent, quam e causis excitantibus, quæ vi plus minusve pollent. Ideoque medici scriptores diversas ac contrarias protulerunt rationes de signis quæ febrem comitantur, et de natura morbi, qui certis viis curandi plus minusve facile cedit. Ita Zimmermanus hunc remediis simplicissimis abiisse fere semper invenit, dum alii strenuissima artis medicæ opera, potentissimis juvati remediis, spe illusi sunt curationis, et frustra operam dederunt. Nobis non licet credere, qui morbum facile remediis cedere dicunt, eos medicos falsiter loqui, vel, ubi contra fit, illis in re

medica scientiam et attentionem defuisse. Hoc omne explicari potest ex effectibus, quos multæ res, imprimis cœlum, habent in morbi speciem mutando. In temperatis enim Europæ regionibus observatum est, ubi homines haud objecti sunt, minima saltem in parte, frigori, aëri humido, et aliis causis, morbum in miti forma se ostendere, cum febre leni comitante, et idoneis medicamentis facile abire. Contra autem, inter Europæos in calidis regionibus, præsertim inter milites et nautas, qui causis omnibus plena vi expositi sunt, nobis inventum est, illum conjungi cum debilitate, signis typhi aliis, cursum conficere brevi tempore, et medicinæ obsistere; ideoque inferendum est in verbis Equitis Jacobi Macgregor, " that with the change of country " and climate we have a different disease." *

---

* Med. Sketches, p. 182.

DEFINITIO MORBI.

Cullenus Cel. hunc morbum posuit in prima classe nosologiæ, et in Profluviorum ordine. Hæc est definitio: " Pyrexia contagiosa; dejectiones frequentes, mucosæ vel sanguinolentæ, retentis plerumque fæcibus alvinis, tormina, tenesmus." Fortasse verba, " Pyrexia contagio- " sa" objici possunt in definitione, ut nobis licet dubitare, an dysenteriam unquam febris idiopathica comitetur, et multæ rationes nobis persuadent credere, morbum ipsum non contagiosum esse et ita tantum evadere, ubi cum aliis morbis conjungitur, quali typho febre. Nihil magis perspicuum et concinnum fieri potest, quam reliqua pars definitionis, et morbus facile dignoscitur signis ibi annumeratis.

HISTORIA MORBI.

Dysenteria plerumque adoritur apud æstatis finem, vel autumni initium. Haud infrequen-

ter incipit cum intestinorum doloribus leniter torquentibus, quos excipiunt languor lassitudo, citus pulsus, et dorsi et lumborum dolores, cum frequenti dejiciendi desiderio. Dejectiones in primo morbi stadio, quamvis in copia parcæ, et liquidæ, tamen haud multum distant ex fæcibus naturalibus. Ut malum tamen progreditur, signa ingravescunt. Languor et lassitudo crescunt, pulsus frequentior, et tormina magis urgent. Æger in capite dolet, prorsus perit appetitus, vel potius cibi cujusvis fastidium adest, cum siti inexplebili. Alvus astricta morbi impetum sæpe præcedit; lingua arida albescit, et paulo post sordibus nigris ac subfuscis obducitur. Nonnunquam horrores lenes oriuntur, et cutis tactui dat sensum caloris. Præterea nausea et vomitus sequuntur, cum malo sapore oris. Haud raro ventriculus tumescit cum ponderis sensu, et dolor circa umbilicum torquet, et inflatio plus solito urget. Haud longum post dejiciendi superveniunt desideria, quæ, quamvis obediantur, parum alleviationis tamen adferunt: et omnia signa citius redeunt cum priori aucta violentia. Dejectiones in copia parcæ, male olent,

et fæces haud naturales referunt. Plerumque e muco constant, interdum ex hoc bile misto et sanguine, qui nonnunquam sincerus dejicitur. Sed haud infrequenter parvorum, durorum, rotundorum corporum formam induunt, quæ Scybala nominantur. Aliquando vermes rotundi dejiciuntur, et corpora coloris fuliginosi in fæcibus interdum conspiciuntur. PRINGLIUS observavit globos fæcum induratarum ullo morbi stadio descendere, sed frequentissime in provecto, ubi purgantia neglecta sunt. Si medicamenta nil prosint in morbo sistendo, et in ejus cursu progrediatur, omnia in pejus ruunt, et debilitas admodum urget cum insigni anxietate, et caloris ardentis sensu circa ventriculi regionem, magno urinæ calore, et molesta dysuria. Tenesmus adeo urget, ut ægri vires exhauriat, et dolores excruciantes comitentur parturientium instar. Putrida sanies sanguine sincero mista, aut pus cum maximo dolore dejicitur, et in fæcibus adsunt membranæ, quæ conspiciuntur quasi natantes. Prope finem supervenit delirium, pulsus debilis et tremulus fit, petechiæ coloris subfloridi apparent, et toti corpori obrepunt, et inter-

dum ori et faucibus. Fæces interdum redduntur ægro inscio. Singultus, subsultus tendinum, animi defectus, interdum materiæ biliosæ vomitus, sudores frigidi, et mors adoritur angore, dolore, et horrore. Febris dysenteriam comitans, inflammatoria est, sed haud infrequenter typhi speciem induit, et in regionibus calidis præcipue conjungitur intermittente aut remittente.

Hæc signa, et morbi cursus, ubi eventum infaustum habet, sed, quamvis periculosus, haud ex necessitate lethalis est, sed tantum moribundus evadit ex mala medendi ratione, aut medici auxilii inopia. Pauci enim morbi, in quibus ars medica plus valet, vel ad molestiam levandam, et ægri salutem restaurandam, quam in dysenteria.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Hominès ad impetum dysenteriæ præcipue obnoxii fiunt, omnibus rebus, quæ vel corporis vires, vel animi dotes minuere queant Ideoque morbum invenimus illos adoriri, qui defatiga-

tione exhausti vigilia, intemperantia, vel depre-mentibus animi affectibus, sub his rebus, causis objiciuntur, quæ eundem excitant. Miles, qui post longum ac laboriosum iter, noctu ad castra excubat, nocturnis roribus algidus, et terræ exhalationibus humidus; nautæ, qui post diei defatigationes sub sole ardente nocturnas vigilias agit, viribus exhaustis, vestimentis imbutis vicinæ oræ putredine, et sæpe secum cogitans, " of hopes too fondly nursed, too rudely cross'd;" civis, qui circa valla oppidi obsessi, motus hostium observat impetum repellere, tempestatis vicibus expositus, omnigenisque privationibus; et quicunque fortunam temere dissipat nocturnis epulis, frigori et aëri nocturno se objiciat ad corporis calorem refrigerandum; hi singuli fere semper in dysenteriam facile incidunt.

CAUSÆ EXCITANTES.

Diversæ vices, quas cœlum subit, præcipue frigida, et humida ejusdem temperies, ex calida et sicca; perspiratio subito obstructa, quocunque

in modo inducta, vel ex frigore toti corpori, extremis inferioribus applicato, vel ex aquæ frigidæ haustu; hæc quidem omnia haud infrequenter dysenteriam excitant. His accedit aqua* turbida ac salina, quæ in illis utentibus morbum inducere observatur. Ad eundem finem quoque conferunt alia, quæ canalem intestinalem plus statim afficiunt; qualia acria ingesta magna in copia sumpta, cibus concoctu difficilis, immaturi fructus, vel maturi etiam plus justo sumpti, bilis in intestinis congesta, vel vitiata, perpetua constipatio, ingluvies, et immodicus usus liquoris spirituosi.

Cullenus cel. contagium edidit, veluti morbi causam, et alii quam multi ante et post eum in eandem inierunt sententiam. Alii tantum contagiosum esse morbum contendunt, ubi cum typho conjungitur; et pauci, nunquam ita se habere ulla in forma. In hanc arenam descendere limites hujus operis me haud sinunt. De utraque opinione multa adduci possunt; sed talem litem componere non nostrum est.

---

* Vid. Hunter, p. 220, 221.

DIAGNOSIS.

Symptomata dysenteriæ plerumque satis evidentia sunt; sed hæc cum aliis morbis, quibus sunt indicia similia nonnunquam confundi potest. Diarrhœa, cholera, enteritis, colica, et fortasse fluxus hæmorrhoidalis, cum dolore, quippe quæ morbum de quo agitur, referunt, medicum in errorem facilius deducere possunt.

Diarrhœa, absentia febris et tenesmi, torminibus mitioribus quam in dysenteria, et non muco sed fæcibus naturalibus copiose dejectis, satis dignoscitur.

Vomitus vehemens et diuturnus, dejectiones copiosæ, biliosæ, simul cum spasmis crurum et femorum de cholera adoriente, nos satis certos faciunt.

Inter dysenteriam et enteritidem erythematicam, fortasse difficilius est dignoscere; nam in utraque dolor vehemens abdominis, febre comitante, adest. Sed in enteritide dolor sub pressu magnopere augetur, dejectiones copiosæ sunt, et

ex fæcibus naturalibus absque tenesmo adoriente, constant. Colicæ febris deest, pressura multo levamini est dolori, et alvus pertinaciter astricta est: et quoque ad conditionem pulsus attentione qui in enteritide semper valde exilis est, adhibita, diagnosis satis accurata institui potest. Febris, tenesmus, et torminum absentia, aspectusque materiæ dejectæ, profluvium hæmorrhoidale satis distinguunt.

PROGNOSIS.

In dysenteria prognosis caute instituenda est. Morbus viribus medicinæ remediis idoneis tempestive usurpatis magna ex parte cedit; sed his neglectis, vel affectu substantiis perniciosis pro medicamentis adhibitis aucto, molestissimus, et periculosissimus fit.

Instituentibus igitur prognosin, spatium temporis, quo morbus perstiterit, modus curationis exercitus, cœlum res ægri, et ratio qua vitam tolerat, in memoria nobis tenenda sunt. Morbus facilis difficilisve erit sanatu prout brevius

vel diutius perstiterit: in regionibus calidis quam frigidis, in locis paludosis quam in siccis periculosior. Multum quoque ex rebus ægri pendebit; prout frigori, humori, angustiis subjectus fuerit, vel gaudiis victus idonei, vestitus calidi vel auxilii, quo opus est, et quod in hoc morbo præ omnibus aliis adeo necessarium est, frueretur.

His commodis non suppeditatis, morbus quam iisdem abundantibus, frequentius lethalis est: ideoque in castris et carceribus, quam in nosocomiis bene adornatis, in domiciliis miseris pauperum, quam ædibus divitum periculosior est. Si morbus non tunc temporis epidemice sævit, sed ex causis solitis oritur; si hominem habitu valido præditum, cujus vires parum imminutæ sunt, adoritur, et si febris lenis inflammatoria adest, res pro faustis plerumque habentur.

Quinetiam si morbum remediis exhibitis facile cedentem, scybala effusa, dejectiones aspectu magis naturali et minus frequentes; diaphoresin lenem per totum corpus erumpentem, cui adest somnus reficiens, dolorem capitis, tormina, tenesmum et sitim abeuntes, observamus, eventum

felicem expectare licet. Effusio sanguinis signum est, quod nonnulli auctores periculum denotare, dum alii minimi esse momenti, existimant. ZIMMERMANUS nihil periculi ex ea instare, et DEGNERUS eandem pro signo fausto habuit. Diaphoresis lenis et universa prodest, et morbus alicui parti externæ inflammatæ, vel eruptioni miliariæ aliquando observatus est; et MOSELEY dictum est, "If the patient break out into a "rush, efflorescent eruption, or boils, the disease "will soon be removed *."

Inter res quæ terminationem infelicem dysenteriæ significant, recensenda sunt sequentia: Si morbus sine conatu facto progressui ejus obstare diu persstiterit; si cœlo calido habitus corporis confectos adoritur; si vires magnopere prostratæ, et febris simul formam typhodeam induit: "The most fatal kind of fever," ait PRINGLE, "which attends dysentery in the army, is the "jail or hospital fever. This fever, when com-

* MOSELEY on Tropical Diseases, p. 252.

" bined with dysentery, commonly proves fa-
" tal *."

Sæpe cum aliis morbis qui periculum multum augent, conjungitur. Cum statu morbido hepatis, febre remittente vel intermittente conjuncta, molestissima et periculosa evadit. Multum periculi adest exemplis dysenteriæ, quibus adsunt ab initio summa anxietas, vires multum prostratæ, lingua sicca, sudores inæquales, extremitates frigidæ, evacuationes invitæ, delirium et petechiæ. Modum, quo dysenteria finitur, verbis sequentibus DEGNERUS tradit. " Magna
" virium prostratio, animi deliquia, cardialgia
" constans, deglutiendi difficultas, visus obscuri-
" tas, inquietudo, mentis alienatio, deliria levia,
" floccorum collectio, extrema valde frigida, ocu-
" li insigniter cavi, plerumque lethalia indicia
" erant."

Dolor fixus et vehemens in regione hepatis pro signo infausto quoque memoratus est.

ZIMMERMANO testante, siquando morbus in mortem desiit, tormina post dejectiones non ces-

---

* Diseases of the Army, p. 234, 235.

serunt, et poculis dediti morbo cito correpti fuerunt.

In exemplis quibus morbus remediis adhibitis non cedit, et in stadiis primis non lethalis fit, ille longus evadit, ex quo æger, si juvenis sit, restituatur; si morbus cum aliis non conjungitur, et debilitas haud summa; sed prognosis, rebus sic existentibus, caute dicenda est. Ægri, rebus sic se habentibus, diu sustinere possunt, per menses, etiam annos; sed tandem summo marcore conficiuntur, et febre hectica vel hydrope, e medio tolluntur *.

RATIO MEDENDI.

In nullo morbo quam dysenteria, remediis promptis et efficacibus ad initium magis opus est; et in nullo de medicamentis usurpandis inter medicos minus convenit. Sanguinis missio, purgantia, astringentia, emetica, diaphoretica, et

* Monro, de Dysenteria.

præparationes hydrargyri, temporibus diversis, elata sunt; quippe quibus morbum prorsus tollendi vires inferunt. In hoc ac in aliis exemplis, facientes medicinam cuidam opinioni particulari, de natura et sede mali, vel cujusdam remedii cui magis faverunt, attentionem totam tribuerunt, ut omnem rationem medendi alienam ab illa, quæ ipsis placuit, neglexerint, et quodque medicamentum, nisi illud a se præscriptum, in contemptu haberent. Singuli rationem medendi convenienter sententiæ de causa et sede morbi, quam ipsi vindicarunt, susceperunt. Si hic exhalationem per cutem suppressam pro causa sua agnoverit, ad hanc restituendam operam dabant; si inflammationem canalis intestinorum, missio sanguinis, utpote remedium solum, peracta fuit. Illi, quibus persuasum est spasmum et alvum astrictam morbum excitare, spasmum solvere et fæces retentas et induratas expellere, conati sunt: et hepar organaque bilis secretioni interventia, attentionem illorum hydrargyrum pro specifico habentium, præcipue occupant: nec defuerunt qui morbum ex conditione relaxata et debilitata in-

testinorum orientem existimarunt, et qui ex opinione recepta, tonicis et astringentibus, vel quibuscunque vis inesse haberetur alvum cohibendi fisi sunt. Sed quia dysenteria non ex quavis ex his conditionibus sola, sed plurimis causis conjunctis gigni videtur, signis diversis, et etiam contrariis comitantibus ob res varias ex cœlo, modo vivendi vel habitu ægri pendentes, altero morbo haud raro simul existente, curatio non alicui opinioni accommodanda est, vel quodvis remedium peculiare, utcunque laudatum, tantum præcipere fas est. Num morbus ex spasmo vel inflammatione pendet, symptomata quæ nihil horum indicant, et quæ remediis idoneis debellanda sunt, sæpe adsunt: et talibus medicamentis qualia res postulent, solerte adhibitis, dysenteria cito et certissime sananda est. Si, exempli gratia, paucæ unciæ sanguinis, morbo ineunte detrahuntur signa verisimile leniora fiunt, sed si nihil plus instituitur, hæc summa vehementia celeriter redeunt. Si tamen medicamentum purgans, et diaphoreticum post venæsectionem usurpantur, morbo haud absimile finis imponitur. Singula horum remediorum per se

adhibita parum vel nil profuissent. Si igitur, dysenteria ineunte, æger sit juvenis et robustus, dolor ingens capitis, pulsus validus, cutis sicca, et calor præter solitum, dejectiones frequentes et sanguinolentæ, cum torminibus et tenesmo molestis, alvo tensa, et dolore dorsi et lumborum gravi, sanguis copiose mittendus est.

Huic plerumque accedunt torminum et aliorum symptomatum remissio, et vires atque frequentia pulsus imminutæ, sed venæsectioni soli curatio non committi debet. Inter scriptores medicos de utilitate detractionis sanguinis in dysenteria multum controversiæ existit. Alii hanc tantum in quibusdam formis morbi, scilicet signis inflammationis existentibus sinunt: dum alteri contra utpote inutilem negligunt, vel nocivam reprobant. Metus ne debilitatem et longam catenam sequelarum gravium, et etiam lethalium induceret, quosdam ab hac deterruit: dum aliis recentioribus in singulis exemplis morbi, an cum febre inflammatoria, remittente, vel intermittente conjuncti, sanguinem detrahere est consuetudo, " even in the face of fever;" et nunquam in vaginam remittunt " the all-saving lan-

"cet," quamdiu sanguis in dejectionibus conspicitur; et denique eam ut desideratum "the specific itself in the cure of dysentery *" habuerunt.

Sydenhamus, Huxham aliique sanguinis missionem, nulla attentione ad typum febris comitantis adhibita, laudant. Hanc tamen si morbus aliquandiu perstiterit, et æger debilitatus sit, vel si signa debilitatis ab initio adfuerint, minime perficiendum esse in aprico est.

Hunterus summo jure dicit, "in slighter cases, "or when the disease is treated early, purgatives have proved so effectual that I have never had recourse to bleeding; and when the "disease has been more violent, the strength has "been so much reduced, that I have not dared "to make use of the evacution †."

Pringleii opinio fuit dysenteriæ, nisi febris inflammatoria adsit, venæsectionem non opus esse.

Moseley de venæsectione loquens his verbis utitur: "There are but few instances where it

---

* Vid. Somers Medical Suggestions.

† Vid. Hunter, Observat. on Diseases of the Army.

"may not be safely done in the beginning of the "disease, observing only *non quæ ætas sit, sed* "*quæ vires sunt.*"

Quod pertinet ad necessitatem operationem repetendi, symptomata quæ adsint nos dirigent. Si signa inflammationis supra memorata perstent, ad lanceolam iterum confugere opus est. Sed si remedia idonea post missionem primam resumpta fuerunt, hoc non necessarium fore existimo. MOSELEY, ut sanguis pro symptomatis, et SOMMERS quamdiu dejectiones sanguine miscentur, et dolor adest, detrahatur præcipiunt. In exemplis, quæ debilitas summa comitatur, vel in quibus morbo, ut sæpe febris typhus simul subest, venæsectio manefeste nocet, et ad alia remedia quæ effectum exoptatum sine viribus ægri tantum imminutis præbent, oportet confugere. "Si vero sanguis sit solutus, atque debilitas ac "languor, aliaque symptomata morbi putridi "urgeant, sanguis parca manu mittendus est, et "rarissime in hoc rerum statu venæsectionem "repetere expedit *."

---

* Vid. MONRO, de Dysenteria, p. 146.

Statim post sanguinem detractum emeticum exhibendum est, et vomitus liber et copiosus, haustu copioso tenuis decocti anthemidis nobilis, vel tantum aquæ tepidæ, promoveri debet. Scrupula duo pulveris ipecacuanhæ, vel per se, vel cum granis uno vel duobus antimonii tartarizati conjuncta, consilio optime respondere invenientur, et si alvus simul movetur, effectus fausti remedii, quam si vomitus solus inductus fuerit, multo insigniores sunt.

Pringleius ipecacuanham in parvis dosibus sæpe repetitis exhibuit, et dejectiones copiosiores sic inductas fuisse et magis profuisse, quam magna copia semel sumpta reperit.

Emetica in fere omnibus exemplis dysenteriæ, imprimis cum febre remittente, intermittente vel typho conjunctæ, magnopere prosunt. Hæc ventriculum levant, nauseam minuunt, et halitum cutis copiosum inducunt. Zimmerman et Moseley curationem emeticam exhibendo ambo inciperunt, sed hic, ut opiatum statim post effectus præbitos usurpetur, præcepit *.

* Moseley, De Morbis Tropicis, p. 248. Zimmerman, p. 47.

In plurimis exemplis non nihil horroris primum accedere, et emeticum hoc tempore sumptum semper prodesse observatum est.

Pringleius hunc modum ipecacuanham exhibendi, ob nauseam molestam et diuturnam ab ea inductam, relinquere coactus fuit. Emeticum si quando inflammationis pauxilla suspicio fuit, Zimmerman semper omisit. Protinus post vomitum cessatum, catharticum porrigi, et operatio ejus haustu copioso alicujus potus tenuis diluti promoveri debet. Tales liquores libere sumpti, actionem purgantium promovendo, sudorem eliciendo, et dolorem levando, effectus faustissimos præbent. Illi revera multo pluris sunt momenti quam ad initium videretur. Monro sibi habuit persuasum nullam rem ad curationem dysenteriæ magis conferre quam usum "of such liquids as obtund and involve the acrid humours *." Hoc consilio decoctum anthemidis nobilis, emulsio amygdalarum, serum, jusculum pullinum, &c. &c. præscripta fuerunt; sed aquam hordei cum pauxillo supertartratis potas-

* De Dysenteria, p. 150, 151.

sæ, et sacchari, ad saporem celandum, inter milites optime convenire plerumque reperi. Purgantia in dysenteria usurpata plurima sunt; sed oleum ricini, submurias hydrargyri, rheum palmatum, et sales medii, sæpissime in usum veniunt. Quibusdam ex his in diversis stadiis, vel quibusdam exemplis morbi commoda fortasse peculiaria sunt; sed sulphatem magnesiæ quibuscunque purgantibus antecedere plerumque repertum iri, mihi sententia est; ut hic cum manna, pauxillo olei menthæ piperitæ addito, conjungatur, HUNTERUS præcepit. Eundem solutum in infuso sennæ, ratione duarum unciarum salis ad duas libras infusi præscribere solebam, et hunc modum efficacissimum eum exhibendi reperi. Pauca grana antimonii tartarisati misturæ adjecta fuerunt, et circiter unciæ duæ quaque hora vel dimidia hora pro conditione ventriculi, usque ad effectus inductas porrectæ sunt. Inter purgantia in dysenteria exhibenda, consilium nostrum non ex quantitate medicamenti ab ægro devorata, vel dejectionum numero, sed effectibus inductis pendere debet; ideoque medicamentum usque ad dejectiones factas copiosas, et aspectu

magis solito facilius descendentes, faciliusque induratis mistas, et tormina, tenesmum aliaque signa molesta remittentia, usurpatum est. Scybalas retentas irritationem perpetuam deducere oportet; emissio igitur harum quam maxime potest fieri promoveri debet, et tenesmum prorsus cessare, et statim alia symptomata, illis ope cathartici acris dejectis observatum est *. Tantis effectibus per dosin unam medicamenti purgantis præbitis, morbum lenem fuisse oportuit, et medicamentum repetere plerumque necesse erit; sed metus ne debilitas ab remediis purgantibus inducatur, saltem morbo ineunte, hæc frequenter repeti minime debet prohibere: contra hæc vires ægri tormina aliaque signa gravia levando restituere videntur.

" When the disease is violent, however," inquit Hunter, " and the purgatives have been " frequently repeated, and the symptoms still re- " cur, at the same time that the strength is great- " ly impaired, there is a period beyond which

---

* Vid. Pringle, Diesases of Army, p. 236, 237.

" purgatives cannot be given with advantage *." Rebus sic existentibus, ad laxantia lenia confugere oportet, nam quamvis æger operationem purgantium drasticorum tolerare nequit, alvum laxam servare oportet.

Si tamen morbus diuturnus fit, et signa summæ debilitatis adsunt, medicamenta laxantia cautissime exhibenda sunt. " We must take " care to keep the bowels moderately open, but " must avoid the most trifling excess in our laxa- " tives ; and although there should be some ten- " dency to costiveness, if there is no pain in the " bowels, it is unnecessary to solicit a motion " oftener than once in two days. The intes- " tines will improve in strength by being sel- " dom excited, provided the fæces do not accu- " mulate in such quantity as to produce obstruc- " tion or annoyance †."

Enemata a quibusdam scriptoribus de dysenteria multum elata fuerunt ; quippe quæ intes-

---

* Diesases of the Army in Jamaica, p. 225.

† Dewar on Dysentery in the Army.

tinis res limosas et fæces induratas tollere, et tormina atque tenesmum levare valeant. Horum sunt duo genera, vel quæ aliquod medicamentum solutum servant, vel quæ ex decoctis mitibus Hordei, Amyli, Mimosæ Niloticæ, &c. constant. BLANIUS hæc utpote vires ægri verisimile exhaurire, et intestino tenui nocere pollentia reprobat; sed ab his effectibus, per exhibitionem idoneam, ni fallor, præcaveri potest; et in plerisque exemplis summum commodum præbere reperiuntur. In quantitate haud parca injici, et in nullo exemplo omitti debent. Si tenesmus molestus adsit, aliquid tincturæ opii clymati adjiciatur. "If the disease," HUNTER dicit, "terminate in a tenesmus, or if that symptom prove troublesome, it is often entirely removed, and always greatly relieved, by an anodyne clyster, consisting of thirty or forty drops of the tincture of the thebaica in three or four ounces of lintseed tea, or thin jelly of starch *."

---

* Diseases of the Army in Jamaica, p. 236, 237.

Solutiones acetatis plumbi et zinci vitriolati sub forma clysmatum in regionibus callidis summo cum commodo admotæ fuerunt *.

Ut opiatum post effectus emetici et cathartici præbitos usurpetur, præceptum fuit. In nullo stadio tamen curationis dysentericæ quam inter opium et astringentia exhibendum, plus judicii adhibendum est. Hæc ineunte morbo usurpata effectus perniciosissimos induxerunt, dejectionem fæcum, quæ retentæ fuerunt morantur, reditum actionis salutiferæ intestinorum prohibent; febrem, sitim, cæteraque signa infausta augent, et in exemplis morbi qui si aliter curatus fuerit, forsan fauste cessisset, mortem nimis frequenter induxerunt. ZIMMERMANUM plurimosque alios auctores, effectus eorum infaustos testantes invenimus. Tympanites talibus remediis intempestive adhibitis accedere visus fuit. Opium igitur in stadiis primis dysenteriæ, præcipue cum æger sit juvenis et plethoricus, evitandum est; sed solerter et caute exhibitum,

* Vid. Sir J. MACGREGOR's Medic. Sketches, p. 190.

medicamentum utile efficax evadit. Post plenos effcctus emetici et cathartici inductos, si æger ex febre satis immunis est, sed inquietus, anxius, et turbatus, opiatum irritationem levando et somnum inducendo, effectus faustissimos præbebit. Blanius linguam nitidam utpote febrem abesse denotantem inter symptomata quæ opium postulant recenset. Pringleius opiata magnopere laudat, sed eadem nisi post dejectiones copiosas ope purgantium inductas non porrigenda esse dicit *. "If," dicit Hunter, "the griping, "and other symptoms, are relieved by the phy-"sic, an opiate never fails to do good, by pro-"longing the truce thus obtained with the dis-"ease †."

Opium cum aliis remediis conjunctum exhibeatur. Cum submuriate hydrargyri commistum irritationem intestinorum quam hoc medicamentum inducere maxime proclive est, prohibet, et simul cum antimonio aliisque diaphore-

* Diseases of the Army.

† Diseases of the Army in Jamaica.

ticis sumptum, vires eorundem haud parum auget. Si in stadiis primis morbi, ad ulla symptomata gravissima levanda opium exhibere prorsus necessarium est; effectibus ejus constipantibus ope cathartici occurrendum est. Præ omnibus remediis ad dysenteriam sanandum admotis, post evacuationes idoneas diaphoresis lenis et generalis pollet; et conditio cutis per totam curationem summam attentionem vindicat. "Nothing," BLANIUS inquit, "tends more to relieve "griping and tenesmus, than a general warm "moisture on the skin *." Ad hoc consilium implendum varia medicamina, ipecacuanha in dosibus parvis et repetitis, pulveres JACOBI et DOVERI, &c. præscripta fuerunt. Sed hunc, ni fallor, imprimis dilutionibus copiosis adjutum, optime convenire existimo. MOSELEY, qui diaphoretica summis viribus vindicat, medicamentum antimoniale cui est effectus laxans, anteponit. Ubi multum torminum et tenesmi adest, doses parvæ ipecacuanhæ sæpe repetitæ effectus

* Diseases of Seamen.

maxime salutiferos præbebunt; sed copia hujus medicaminis quam Blanius exhibuit, procul dubio nimis parva fuit quin aliquid operationis insignis induceret; nempe grana duo bis terve indies nautis robustis, et unum illis ex populo constitutionibus mollioribus præditis, porrexit. Consilio sudorem copiosum eliciendi æger in balneum calidum descendat. "The warm bath," dicit Blanius, "is of great service, especially "when the gripes and tenesmus are severe, and "the fever has been taken off by previous eva-"cuation *."

Si tamen balneum non in promptu est, vel si descensus in hoc nimiæ turbationi esset ægro, abdomen pannis aqua calida madefactis, in qua nonnulli præscribunt ut tinctura opii, vel spiritus camphorati inspergatur, fovendum est. "When the stomach has been much affected, I "have perceived relief from fomenting it with "stupes upon which thebaic tincture and cam-

* Blane on Diseases of Seamen.

" phorated spirits were sprinkled, as recommend-
" ed by Dr LIND *."

Ut abdomen semel vel bis indies linimento constante ex tinctura opii et unguento hydrargyri bene commistis, fricetur, JOHNSON suadet. Applicationes unctuosæ perspirationem aliquo modo impedire possent. Per totum decursum morbi æger in lecto detineri, et vestimentis laneis co-operiri debet. In singulis exemplis longa fascia lanea circa abdomen arcte liganda est. Hanc rationem Dr WHITE primus introduxit. Halitum perpetuum et æquabilem ex cute aufert, intestina debilia sustinet, ne frigus lædat, prohibet, et torminibus obstat. DEWAR de fascia disserens his verbis utitur: " By wearing it,
" the patient carries constantly along with him
" a bath of the best temperature, one which will
" on no occasion weaken him by profuse perspi-
" ration, and which being never laid aside till
" it is no longer necessary, cannot expose him
" to the effects of cold by a change of tempera-

* BLANE on Diseases of Seamen.

"ture *." Eques JACOBUS MACGREGOR huic quoque favet, "in chronic cases, and in conva-"lescents, it appeared to be of the greatest ser-"vice; and in recent cases, when the appro-"priate remedies were used at the same time, "it seemed to shorten the cure †."

Hanc rationem medendi dum exercitui adfui, nunquam prætermittebam, eandemque optimos effectus aliquando edentem sæpe vidi. In exemplis quibus adest dolor fixus in aliqua parte abdominis quæ remediis internis non cessit, ut emplastrum vesicatorium parte admoveatur, præceptum fuit. DEWAR hunc dolorem proclivitatem ad actionem vehementius inflammatoriam in parte quadam canalis intestinorum indicasse existimavit. "It is to be obviated," inquit, "by "frequent fomentations; and to these, if taken "in time, it generally yields; when it does not, "it will often be relieved by the application of "leeches, and still more frequently by a large "blister."

---

* Page 112.

† Medical Sketches, p. 189.

Si dysenteria aspectum induat febris typhi, modus medendi huic accommodandus est, et attentio ad febrem præcipue tribuenda. Primum, ægrum in aërem purum removere oportet, et omnia quæ ortum præbere typho, vel vehementiam ejus augere cognita sunt, evitare. Sub hac forma dysenteria valde est contagiosa, et ægri igitur quam celerrime ex integris semovendi sunt, et omne commercium inter eas sedulo prohibendum. Denique omnia quæ contagio occurrere valent; præcipienda et accurate usurpanda sunt.

Quia huic formæ morbi debilitas subita et summa plerumque adest, vires eodem tempore quo symptomatis dysenteriæ propriis occurrimus, sustentare conandum est. Venæsectio, rebus sic se habentibus, utpote nociva minime perfici, et omnes evacuationes parce et caute instituti debent. Si multum sit nauseæ, grana quindecim ipecacuanhæ, consilio ventriculum levandi, et aliquid medicamen laxans mite, alvum solvendi exhibeantur. Ut intestina ex aliquibus fæcibus coacervatis, aliisque impuris leventur, prorsus opus est, sed hoc sine dejectionibus gra-

vibus inductis, quæ vires ægri minuerent, fieri oportet. Alicui acori molesto per haustum effervescentem, et magnesiam calcinatum occurrendum est.

Evacuationibus inductis, vires ope cujusdam medicamenti roberantis sustentare nostrum est. De viribus cinchonæ, rebus sic existentibus, alii aliter sentiunt. In plerisque exemplis quibus hanc usurpatam vide, nausea et nonnunquam tormina ab ea inducta fuerunt: inter convalescentiam tamen medicamentum est præclarum. Vinum ut decet, exhibitum, remedium validum et gratum est; parca copia semel concessum pari quantitate aquæ dilutum, vires ægri absque signis aliquibus molestis illatis sustinet. Sed ex toto, curatio sumenda eidem quæ typho convenit fere similis est, simul cum fasciis fomentis abdomini admotis, clysmatis emolientibus, vel anodynis, aut quocunque præterea symptomatis dysenteriæ opus sit.

In curatione dysenteriæ intermittentis et remittentis, emetica, quippe quæ ventriculum et intestina rebus impuris coacervatis levent, perspirationem excitent, et paroxysmum prohibeant,

vel breviorem reddant, magnopere prosunt. Huic formæ vel conditioni morbi cinchona imprimis convenire observata est, sed hydrargyrus quomodocunque in usum venit, num sub forma pillularum submuriatis, vel unguente in abdomine infricti, ut HOULSTEN monet, omnibus remediis antecellit. Scriptores qui medicinam in India Orientale fecerunt, et quibus plurimæ fuerunt occasiones dysenteriam subhac forma conspiciendi, hydrargyrum in curatione, laudibus efferunt, sed de modo optimo et efficacissimo hunc exhibendi non prorsus inter eos constat. Ut hic in dosibus parvis et repetitis, vel per se vel cum diaphoreticis aut opii conjunctus, usurpetur, præcipiunt. Alii contra, doses copiosissimas cum laxante subinde interposito magis prodesse contendunt. In utrovis modo os antequam remedium effectus suos plenos præbere potest, evidenter affectum esse oportet. Submurias, illa præparatio hydrargyri in talibus exemplis præcepta, esse videtur, et quia non solum ob vires ejus laxantes, sed ut effectum suum specificum in hepate et genere bilioso præbeat, exhibitur, illa ratio, qua hæc actio citissime excitatur, an-

teponenda est. In dosibus scrupuli bis, ter, quaterve indies, summo commodo exhibitus fuit, et quamvis nauseam dolorem ventriculi, aliaque signa molesta aliquando induxit, tamen hæc raro gigni videntur, et dejectio fit fæcum cum bile misturum copiosa cui remissio febris, torminum, tenesmi, fluxu salivæ inducto, accedit. * Aliquod medicamentum lene purgans inter doses hydrargyri exhibeatur, et hoc consilio oleum ricini JOHNSON præcepit, sed quo minus submurias hydrargyri usurpetur, cui præcipue ad curationem efficiendam fidendum est, non prohibere debet. HARTY de hydrargyro usurpato ad dysenteriam remittentem sanandum loquens, sequentia memorat: "Whether received in the "light of a purgative, sudorific, or deobstruant, "no remedy can rival mercury in the cure of "this disease; it acts against it in a treble capa"city; as a purgative, it effectually cleanses the "bowels of their morbid contents; as a sudori"fic, it materially influences their action, and

* Vid. on Tropical Diseases.

"tends to make it regular; while as a deob-
"struent, it possesses a powerful operation of the
"biliary system, which in this form is more or
"less deranged. *"

Consilio tonum intestinorum restituendi, remedia diversa præscripta fuerunt. BLACKLESBY, anno MDCCLVIII, decoctum corticis quercus roboris, punicæ granati et tormentillæ erectæ. (Vide opus ejus de *Morbis Militum.*

THOMAS qui medicinam in India Orientale fecit, decoctum forte hæmatoxyli Campechiani et corticis pnnicæ granati, præscripsit †, et HUNTERIUS de iisdem remediis loquitur ‡.

Post impetus graves dysenteriæ, diarrhœa ex conditione intestinorum laxata et debilitata oriens, et absque febre, quamvis nonnihil torminum et tenesmi adest, sæpe perstat. Rebus sic se habentibus, medicamentis tonicis et astringentibus, simul cum aëre puro, vestitu laneo, diæ-

* Observations on Dysentery, by WILLIAM HARTY, p. 225.

† THOMAS Practice.

‡ Diseases of the Army in Jamaica, p. 236.

ta leni et nutrienti, et exercitatione modica, omnino opus est. MONRO et TROTTER equitationem laudant, quæ procul dubio, siquando facultas sit, quæ non semper accidit, ad vires restituendas magnopere confert. In talibus exemplis acidum nitricum, et ut credo, haud parvo commodo, sæpe exhibui ; sed bolus constans ex granis quinque pilulæ ceruliæ et pari copia pulveris DOVERI, mane et vespere usque ad os nonnihil affectum, sumptus, me judice, maxime profuit.

Victus per totum decursum morbi esse parcissimus, et ex rebus facile concoctis et nutrientibus, præcipue sub forma liquida, constare debet.

PRINGLEIUS nunquam ægris ejus lac porrexit, et quatenus observavi, hoc in stadiis primis morbi, non idoneum est, sed cum polline coctum maxime convenit.

Acidum nitricum cum opio conjunctum a Domino HOPE * maxime laudatur, et effectus optimos evidentes ex eo pro tonico in exemplis chronicis inductos sæpe conspexi.

---

* Vid. vol. 3o. Medical and Physical Journal.

FINIS.